

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **Z., spol. s r.o.**, so sídlom H.X., Z., IČO: X., proti odporcovi: **V.z.p., a.s.**, so sídlom M.X., B., IČO: X., o zaplatenie 35 293,90 Sk, vo veci vedenej na Okresnom súde vo Zvolene sp. zn. 14 Cb 41/2005, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29. septembra 2006, sp. zn. 43 Cob 171/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie **o d m i e t a**.

Navrhovateľovi trovy dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd vo Zvolene rozsudkom zo dňa 18.4.2006 č. k. 14 Cb 41/2005–91 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 35 293,90 Sk a trovy konania 14 109 Sk na účet právneho zástupcu, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol tak s odôvodnením, že odporca sa dostal do omeškania so zaplatením faktúry č. 010301 v sume 331 162,20 Sk, ktorou mu navrhovateľ vyúčtoval cenu za lieky a zdravotnícky materiál pre poistencov odporcu, v dôsledku čoho navrhovateľovi priznal podľa čl. 6 bodu 2 písomnej zmluvy č. 19980019 o poskytovaní a úhrade liečiv a zdravotníckych pomôcok vydávaných na lekárske predpisy a na lekárske poukazy zo dňa 2.1.1998 v znení dodatkov č. 1 – 3 poplatok z omeškania v sume 35 293,90 Sk. Poplatok z omeškania navrhovateľ vyúčtoval odporcovi penalizačnou faktúrou č. 23/2001 zo dňa 13.9.2001. Odporca vzniesol námietku premlčania podľa § 100 ods. 1 Obč. zák.

s poukazom na to, že právo navrhovateľa sa premlčalo v rámci trojročnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 2.5.2004, pretože navrhovateľ podal návrh na začatie konania až 14.4.2005. Okresný súd po vykonanom dokazovaní zistil, že v danom prípade sa jedná o uplatnenie nároku navrhovateľa na zaplatenie poplatku z omeškania, vyplývajúceho z uzavretej písomnej zmluvy (čl. 6 bod 2) a nie zo zákona. V zmluve uzavretej medzi účastníkmi si títo v článku 1 dohodli, že ich zmluvný vzťah sa v zmysle ust. § 262 Obch. zák. bude riadiť týmto zákonníkom. Keďže na právny vzťah vyplývajúci zo zmluvy č. 19980019 platí režim Obchodného zákonníka, okresný súd posudzoval premlčanie práva podľa ust. § 397 Obch. zák. Zistil, že navrhovateľ podal návrh na začatie konania v rámci štvorročnej premlčacej doby, teda včas, a preto návrhu ako dôvodne podanému v celom rozsahu vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 149 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal odporca odvolanie a navrhol, aby odvolací súd prihliadol na ním vznesenú námietku premlčania podľa § 101 a nasl. Obč. zák. a napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrh navrhovateľa zamietne. Nesúhlasil s názorom súdu prvého stupňa, že ust. § 262 Obch. zák. umožňuje zmluvným stranám, aby sa Obchodným zákonníkom riadil akýkoľvek ich vzájomný vzťah. Uviedol, že ak sa aj účastníci dohodli, že sa ich vzťah bude riadiť Obchodným zákonníkom, je zmluva v tejto časti neplatná, pretože ich vzájomný vzťah postráda hlavný atribút obchodného práva – podnikanie, keďže ust. § 6 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. odporcovi dokonca zakazuje podnikat'. Namietal aj výšku priznaných poplatkov z omeškania, ktorá by mala byť správne vyčíslená v sume 34 962,73 Sk.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, rozsudok Okresného súdu vo Zvolene potvrdil a odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania v sume 2365 Sk na účet jeho právneho zástupcu. Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu je zaplatenie poplatku z omeškania v sume 35 293,90 Sk, ktorý navrhovateľ vyúčtoval odporcovi penalizačnou faktúrou č. 23/2001 zo dňa 13.9.2001 za omeškanie so zaplatením faktúry č. 010301 v sume 331 162,20 Sk, doručenej odporcovi 2.4.2001. Poplatok z omeškania si navrhovateľ uplatnil a vyúčtoval podľa čl. 6 bodu 2 písomnej zmluvy č. 19980019 o poskytovaní a úhrade liečiv a zdravotníckych pomôcok vydávaných na lekárske predpisy a na lekárske poukazy zo dňa 2.1.1998 v znení dodatkov č. 1, 2 a 3. Z ust. § 262 Obch. zák. vyplýva, že účastníci zmluvy

(aj nepodnikatelia) sa môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah sa bude riadiť ustanoveniami Obchodného zákonníka aj v prípade, ak by sa inak mal riadiť ustanoveniami Občianskeho zákonníka. V danom prípade sa navrhovateľ a odporca písomne dohodli v čl. 1 zmluvy č. 19980019 zo dňa 2.1.1998 v znení jej dodatkov, že vzťah založený medzi účastníkmi uvedenou zmluvou sa bude riadiť zákonom č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, t. j. Obchodným zákonníkom. Súd prvého stupňa preto dospel k správneému záveru, že predmetný vzťah založený písomnou zmluvou č. 19980019 o poskytovaní a úhrade liečiv a zdravotníckych pomôcok, vydaných na lekárske predpisy a na lekárske poukazy, sa riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka. Okresný súd preto správne posudzoval premlčanie práva podľa ust. § 397 Obch. zák. ako hmotno-právneho predpisu, ktorý právny inštitút premlčania upravuje komplexne. Faktúra č. 010301 v sume 331 162,20 Sk bola odporcovi doručená dňa 2.4.2001 a jej splatnosť nastala dňa 2.5.2001 (v zmysle čl. 4 bodu 3 zmluvy). Keďže odporca uvedenú faktúru nezaplatil v lehote splatnosti, dostal sa nasledujúcim dňom do omeškania a navrhovateľovi podľa čl. 6 bodu 2 zmluvy vzniklo právo na zaplatenie poplatku z omeškania vo výške 0,1 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania v celkovej výške 35 695 Sk. Navrhovateľ si právo na zaplatenie poplatku z omeškania uplatnil v sume 35 293,90 Sk (v sume nižšej ako mu vzniklo právo) návrhom na začatie konania doručeným okresnému súdu dňa 14.4.2005, t. j. počas plynutia štvorročnej premlčacej doby. Súd prvého stupňa preto správne rozhodol, keď navrhovateľovi priznal právo na zaplatenie poplatku z omeškania v uplatnenej sume 35 293,90 Sk. Námietky odporcu v odvolaní nepovažoval súd za právne relevantné, práve s poukazom na ust. § 262 Obch. zák., ktorý umožňuje zmluvným stranám podriaďiť ich záväzkový vzťah Obchodnému zákonníku aj vtedy, keď nejde o vzťah uvedený v § 261 (právne vzťahy uvedené v tomto ustanovení sú vždy ex lége vzťahy obchodno-právne a nie je ich možné z pôsobnosti Obchodného zákonníka vyňať a podriaďiť ich inému zákonu). V predmetnom prípade, zmluvné strany prejavili vôľu podriaďiť medzi nimi uzavretú zmluvu Obchodnému zákonníku, a preto na jej základe vzniknutý právny vzťah medzi nimi je potrebné považovať za vzťah obchodno-právny. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 OSP.

Proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici podal odporca dovolanie, z dôvodu uvedenom v ust. § 241 ods. 2 písm. c/ OSP, pretože napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Krajský súd potvrdil rozsudok Okresného súdu vo Zvolene zo dňa 18.4.2006 č. k. 14 Cb 41/2005–91, ktorým bolo rozhodnuté inak než v prvšom rozsudku zo dňa 11.10.2005, ktorým súd návrh zamietol, pretože súd prvého stupňa bol viazaný právnym názorom krajského súdu, ktorý prvšie rozhodnutie zrušil. Nesúhlasil s názorom krajského súdu, že ustanovenie § 262 Obch. zák. zmluvným stranám umožňuje, aby sa Obchodným zákonníkom riadil akýkoľvek ich vzájomný vzťah. Ak si aj účastníci dohodli, že sa ich vzťah bude riadiť Obchodným zákonníkom, je zmluva v tejto časti neplatná, pretože ich vzájomný vzťah postráda hlavný atribút obchodného práva – podnikanie, keď ust. § 6 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. odporcovi podnikat' dokonca zakazovalo. Pre aplikáciu Obchodného zákonníka nie je rozhodujúce, či účastník vie, že druhý účastník alebo ostatní účastníci sú podnikateľmi, ale rozhodujúce je objektívne posúdenie, či s prihliadnutím na všetky okolnosti je pri vzniku záväzkového vzťahu (t. j. spravidla pri uzavretí zmluvy) zrejmé, že sú podnikateľmi, a že záväzkový vzťah vzniká pri ich podnikateľskej činnosti. Obchodným zákonníkom sa teda nebudú spravovať záväzkové vzťahy, napr. aj medzi podnikateľmi, ktorým je vzájomne známa táto ich povaha, ak je pri ich vzniku zrejmé, že vznikajú v súvislosti s uspokojením osobných potrieb niektorého z nich. Na vylúčenie aplikácie Obchodného zákonníka pri relatívnych obchodoch postačí, keď s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých sa uzaviera zmluva, nie je zrejmá ich podnikateľská povaha.

Na základe uvedeného, odporca má za to, že krajský súd nesprávne posúdil kategóriu vzťahu medzi poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a zdravotnou poisťovňou a na tom základe neprihliadol na námietku premlčania v zmysle § 101 Obč. zák., ktorú v konaní odporca vzniesol. Žiadal, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa k dovolaniu odporcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 OSP), prejednal dovolanie odporcu bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia

odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 a 238 OSP. V danom prípade, dovolanie odporcu je potrebné posúdiť v zmysle ust. § 238 ods. 3 OSP platného po 1.9.2005 (dovolanie podané dňa 7.2.2006). Podľa § 238 ods. 3 OSP dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Z uvedeného je zrejmé, že proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je dovolanie prípustné iba v jednom prípade, a to vtedy, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného právneho významu. Odporca podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 OSP potvrdený bez toho, aby odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania. Podmienky, za ktorých v citovanom ustanovení sa dovolanie pripúšťa, splnené neboli, a preto podľa § 238 OSP nie je dovolanie prípustné. Okrem uvedeného prípadu proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je dovolanie prípustné v prípadoch, ktoré stanovuje § 237 OSP. Ide o závažné vady konania, ktorých následkom je prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Je to v prípade rozhodnutia vo veci, v ktorej nie je daná právomoc súdov, nespôsobilosť byť účastníkom konania a procesná nespôsobilosť účastníka, prekážka právoplatne rozhodnutej veci a prekážka začatého konania v tej istej veci, začatie konania bez návrhu, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, spôsobené postupom súdu a rozhodovanie súdu v nesprávnom obsadení alebo rozhodovanie súdu, ktorý bol vylúčený.

Dovolateľ prípustnosť dovolania odôvodňuje dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. c/ OSP (rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). V danom prípade bola žalobným dôvodom zmluva uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcom, jeho zákonná povinnosť odporcu zaplatiť poplatok z omeškania podľa zákona č. 273/1994 Z. z. a skutočnosť, že odporca túto povinnosť nesplnil. Návrh jednoznačne poukazuje na právny titul plnenia podľa čl. 6 bod 2 zmluvy (ktorý hovorí o poplatku z omeškania) a poukazuje na plnenie vyplývajúce zo špecifikovanej penalizačnej faktúry, ktorá vyčísluje poplatok z omeškania. Napokon, súd pri rozhodovaní nie je viazaný právnym

posúdením nároku účastníkom. Rozhodnutie odvolacieho súdu netrpí žiadnou vadou ani podľa § 237 OSP. Podľa § 238 ods. 5 OSP, dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že dovolanie nie je prípustné vtedy, ak bolo rozsudkom odvolacieho súdu rozhodnuté o peňažnom plnení, ktoré v dovolaní dotknutý výrok o veci samej neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy. V predmetnom prípade návrh na zaplatenie sumy 35 293,90 Sk titulom penalizačnej faktúry za oneskorenú úhradu so zaplatením faktúry č. 010301 bol doručený súdu dňa 14.4.2005. Minimálna mzda v čase podania návrhu bola vo výške 6500 Sk, desaťnásobok minimálnej mzdy činí sumu 65 000 Sk. Žalovaná suma predstavovala 35 293,90 Sk.

Z uvedeného vyplýva, že vzhľadom na výšku peňažnej pohľadávky, ktorá je predmetom dovolania, a ktorá nepresahuje desaťnásobok minimálnej mzdy, dovolanie nie je prípustné. Na základe uvedeného, odvolací súd dovolanie odporcu ako neprípustné podľa § 243b ods. 4 OSP v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ OSP odmietol.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP, ale pretože navrhovateľovi v dovolacom konaní trovy nevznikli, neboli mu priznané.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 27. februára 2008

**JUDr. Margita F r i d o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: